

Veïnats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

BON

NADAL

PER A TOT

preu: 35 pts.

nº 12, desembre, 83

Amb aquest número de Desembre, Veïnats aconpleix el primer any de vida.

Parlar del que hem fet, informativa i culturalment, durant aquest temps pensam que és més bé tasca dels nostres lectors. Sabem que hem fet coses bones, no tan bones i coses dolentes, però, i això és lo vertaderament important, els calviàners, per primera vegada, han estat informats dels esdeveniments més importants i han pogut recordar les seves arrels calviàneres, o bé, els qui no ho són, han conegut, una mica, la nostra cultura i la nostra història per boca dels majors.

El fet és que anam cresquent. Per desembre del 82, quan ens organitzarem, ens preocuparem ben molt de marcar una línia i uns objectius per assolir, això sí, sense pressa i poc a poc. Així, quan hem vist que la situació de la Revista era estable, hem donat una passa envant i ja la imprimim en offset a Petra. Aquesta estabilitat ens ha estat indicada per dos factors: l'augment del nombre de subscriptors (uns 200) i el fort recolçament popular que sembla tenir Veïnats. Creim que afirmar que Calvià estima Veïnats com una cosa seva que és, no és dir bajanades.

La Revista iniciarà per Gener el seu segon any de vida, amb la intenció de continuar cresquent, no només en lectors, sinó també en estimació que és el que, vertaderament, ens ajuda.

Com a Coordinadors de Veïnats volem expressar el nostre més profund agraïment a totes aquelles persones que, bé amb escrits o bé fent feina de valent mes darrera mes, han sentit Veïnats com una cosa seva i l'han feta viure durant aqu est any passat, preocupant-se de que Calvià tengués una Revista digna i seva.

Volem agrair-vos també a vosaltres, els lectors, la vostra paciència per a comprendre els nostres errors, el fet mateix de qu trobeu sempre un moment per a llegir Veïnats i la vostra participació dins tots els actes públics organitzats per aquesta Revista.

En particular, volem donar gràcies a Jaume Lladó, de Ca S'Escolà, per la seva gestió desinteressada davant una entitat pública amb la intenció de millorar el nostre pressupost econòmic.

Gràcies amics i Molts D' anys.

Pep Rubio i Manel Suàrez.

Noticiari local

- El pasado día 12 tuvo lugar una fiesta del Ballet de Mª Rosa dedicada a los padres, y a la que estuvo invitado el alcalde como muestra de agradecimiento por la subvención de este año.

- El día 16, telefónica se personó en el salón de actos del Ayuntamiento para atender las solicitudes de nuevos abonados.

- En Peguera, el día 21, tuvo lugar un concierto de invierno, promovido por el Consell Insular de Mallorca, en la iglesia del mismo lugar. Las encargadas de celebrarlo fueron Margarita Palou y Ester Vives, queines ejecutando, a cuatro manos, varias piezas al piano.

- El día 23, empieza sus ensayos la Coral de Calvià con vistas al recital de Villancicos que dará en la iglesia de Calvià el día de Nochebuena.

- En la escuela de Calvià se celebra una reunión entre los padres y maestros de la Segunda Etapa, estando prevista para el lunes siguiente una de la Primera Etapa.

- El día 25, se reúnen los antiguos socios de La Sociedad, para aprobar sus nuevos estatutos.

- Los días 6 y 14 de Diciembre, el Centro de Formación Empresarial, cooperativa y comunitaria, efectuará en Santa Ponsa un Curso Básico de Cooperativismo.

- El día 27, el Grup Excursionista de Calvià, efectúa su primera excursión del año al Freu d'Orient.

- El día 29 se lleva a cabo la primera reunión tendente a formar una Asociación Cultural en Calvià.

- El día 5 de Diciembre se celebra en el Salón de Actos "Sa Nostra" la presentación de la L.O.D.E. (Ley Orgánica del Derecho a la Educación) a cargo de altos personajes del socialismo Balear.

Manuel Suárez Salvá.

LLEI DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA ARA

L'Article tercer del nostres Estatut d'Autonomia diu, referint-se a l'idioma :

"La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tendrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial. Tots tenen el dret de conèixer-la i d'usa-la i ningú no podrà esser discriminat per causa de l'idioma".

Si ens fixam una mica, ens donarem conta de que, a l'Estatut, es parla de les dues llengües situant-les a un mateix nivell, no una damunt l'altre com ens està passant, és a dir, una llengua, la castellana, es menja l'altra, la catalana (concepte anomenat disglòssia).

Però aquí acaba tot, tenim l'Estatut aprovat, la llengua reconeguda oficialment sense que cap organisme oficial hagi donat cap passa, o sí ho ha fet ha estat molt tímidament, per possibilitar l'aprenentatge de la nostra llengua als forans o fer que els propis mallorquins l'emprin també per escriure, d'una manera freqüent i més o manco correcta. Es a dir, no s'ha normalitzada gens ni mica, i és trist parlar de normalitzar una llengua que és nostra des de molt abans que el castellà ens fos brutalment imposat per Felip d'Anjou amb el tristement famós Decret de Nova Planta.

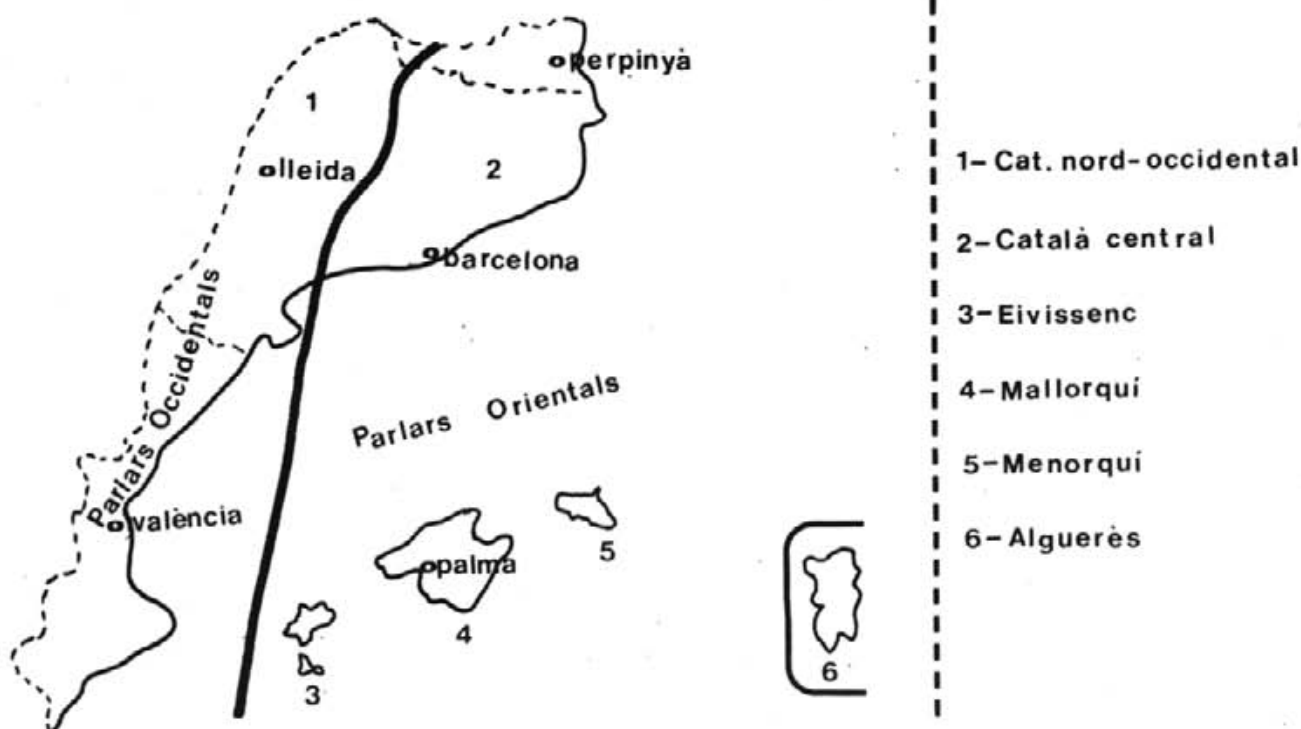
L'estudiar la llengua pròpia del lloc no ha de suposar, pels peninsulars o estrangers, el deixar de costat la seva identitat, és simplement enriquir la seva cultura i integrar-se dins el poble on treballa, o és que si en lloc de venir a Mallorca hagués anat a França no faria els possibles per aprendre el francès ?

Un mallorquí s'ha de sentir orgullós de tenir una llengua pròpia i d'emprar-la, oblidant-se ja de les bajanades publicades damunt l'idioma, tendents només a crear confusió i desunir un poble obeïnt a uns obscurs interessos polítics o encapirronaments personals.

Tenim una llengua, i d'hem d'emprar i ho hem de fer bé. Per això demanem una Llei de Normalització Lingüística, ara, i per aquest motiu començarem a partir del proper número de Veïnats un petit cursset de català dirigit a totes aquelles persones interessades en conèixer i perfeccionar el seu idioma. I des d'aquí demanem, també a tots els estaments que desenvolupin una tasca encaminada a fer de la nostra llengua un instrument d'ús quotidià, que l'emprin dins els seus comunicats, escrits, senyalitzacions, etc. o sia que treguin la llengua al carrer.

Manuel Suárez i Salvà.

MAPA DELS TERRITORIS DE PARLA CATALANA

7 no ho fotiguem més!

NO HO FOTIGUEM MES;

Son com boques desdentades que gemeguen al vent, ens son tan familiars que quasi no els param el ment, ens envolten per tot arreu els marges estripats, espontellats, vençuts pel temps i la deixadesa.

Un dia, fa molts anys, els nostros avanpassats a cops d'aixada i amb regalims de suor, despedregaren la terra i amb el seu esforç impediren que aquesta espitjada pel vent i l'aigua, fugís dels costers i pendents i anàs cap al pla, pero al mateix temps, crearen una obra d'absoluta harmonia amb el seu entorn i d'una indubtable bellesa.

Pens que ja és hora, que esl que resten en peu és fagi el possible per conservarlos, i els que ja han caigut a terra es restaurin, però per favor, ¡i no ho fotiguem més! apedeçan-los amb ciment o formigó, els marges son de pedra i amb pedres s'han de restaurar.

estepa joana

Bat Restaurants

CA'N PEDRO

COCINA MALLORQUINA
Y TAPAS VARIADAS

C. Mayor, 53 - Tel. 67 04 55 - Calvià - (Mallorca)

PANADERIA

**FORN
NOU**

★★★★

MARINEZ

Calle Mayor 48 - Tel. 67 02 90 - CA: VIA (Mallorca)

Activitats

Aquesta intentarà ser una secció que tengui més o mancocontinuitat d'una revista a l'altra. En ella tenen lloc, de moment, les escoles municipals de: dansa, ball de bot, i de música.

Aquest mes omplirà la secció, per ser la que tenim més a mà, l'escola de ball de bot. Els pròxims mesos serà una altra la que vos informarà.

S'escola de ball de bot funciona a partir de l'any 1982. A nel principi d'una manera un poc informal, ja que varem començar a donar les classes a l'escola d'Egb de 4 a 5 del capvespre i només quedaven nins que eren transportats amb l'autocar escolar, aquests se quedaven qualche dia si i qualcun no, amb el que el procés se veia tallat per la manca de continuïtat a part de que les classes es doaven a un aula que f funcionava com a aula de primer nivell amb el que el espai era reduït a part de que havia de estar més pendent de que se tocàs res i que tot quedàs ordenat que altra cosa. Bé, va acabar el curs escolar i varem començar a donar classes a ca les monges i sobretot els que venien eren adults, a nel principi com totes les coses la novetat i l'estiu varen dur moltíssima gent, poc a poc va anar minvant. Quan va arribar l'h l'hivern varem demanar al rector, don Antoni, per anar a fer els assajos a qualche espai dels que dispon el centre social, això no va poder ser degut a qu que segons pareix, el trespol del centre només s'a-quanta amb unes llaceres que no suportarien el vibra-ment de moltes de persones botant damunt ell, pel - que nos deixa fer els assajos a l'escenari del tea-tre parroquial; varen continuar venquent moltes per-sones fins que poc a poc només va quedar devers una dotzena d'elles, però encara que poquets, aquests - que han tengut constància, són molt bons, a rel d'a-questes classes, enguany vos hem pogut oferir aque-lles ballades informals i per això molt espontànies i vives de les revetles de Sant Sebastià, Sant Joan i Sant Jaume. Noltres no donam cap exhibició de ball de bot per un parell de raons que crec que és intere-sant que conegueu els que no sou entesos en la matè-ria:

La primera i més important és que el que tractam d'ensenyar és el ball antic mallorquí, per aquest en tenem el ball que se feia fins que va arribar de terres llunyanes aquell tan privat ball d'aferrat que va provocar que les parelles s'estimassin més aquesta manera més moderna i sensual que segons aquella que havia passat de generació en generació desde fei molts d'anys, tot això ve a dir-vos que el que volem ensenyar és un ball viu és dir que no és preparat amb una coreografia, naturalment hi ha uns passos establerts, ja que aquests són els que donen la personalitat de ball de bot mallorquí, però aquests passos ben igual que actualment a nel ball de les discoteques... segueixen unes normes de ritme i tipus de moviments que després els balladors combinen al seu estil sense que necesàriament tota la discoteca o rotlló hagi de ballar el mateix ball de la mateixa manera, ni tampoc cada pic que sona aquella música hagen de ballar-la exactament igual com ho han fet abans.

El ball de bot era una de les diversions d'aquell temps, que per una serie de circumstàncies va passar a ser un ball mort de museu i que per unes altres actualment s'està reivindicant com una de les nostres tradicions que poden continuar vives, és dir conegudes per tothom, desde petits, que necessiten formar-se, a majors que encara recorden amb nostàlgia aquelles vetlades de festa o aquelles ballades damunt s'era quan s'havia acabat la temporada de feina. Poden ser estudiades: recopilant el màxim de punts, combinacions, músiques, tonades... i també perquè segueixen vives podem i són innovades, però sempre guardant una de les seves característiques més estimades: l'espontaneïtat del ball, el que el ball no vagi al rotlló preparat.

Una altra raó és que com he dit abans, els que han participat en aquesta activitat fins ara han estat en la majoria adults, i sempre han tengut por de fer ho malament, quedar en ridícul, sempre han tengut l'excusa de que encara no estaven preparats per enfrontar-se a possibles crítiques; per tot això no nos hem atrevit a fer gaire demostracions del que havíem après i pentura amb aquesta postura el poble no ha conegut les nostres activitats i no s'ha pogut integrar en elles. Desde aquí vos volem demanar perdó i intentarem al manco donar-vos informació a través d'aquestes pàgines.

Aquest estiu ja un poc superat tot això hem participat per exemple al concurs de ball de bot de les festes de Sant Jaume de Calvià, on varem ballar juntament amb bons balladors de Mallorca, també procuram integrar-nos dins el moviment de l'illa anant a les trobades que se fan a diversos pobles com han estat les de Son Ferriol, Esporles... i esperam ara que ve el temps adequat per aquestes vetlades devora els fogueros tenir moltes oportunitats de ballar amb altra gent de pobles de tota Mallorca.

Actualment feim una ballada setmanal, cada dilluns a ciutat, amb els balladors d'Aliorna i també els dilluns i dimecres de totes les setmanes donam classe de 5'30 a 6'30 del capvespre al teatre parroquial. Darrerament ha començat molta de gent, aquest pic, la majoria gent menuda que va desde 5 a 13 anys, també han començat un parell d'adults, entre ells gent de Es Capdellà, Urbanització Galatzó, Calvià...

Actualment les classes s'organitzen de la següent manera: els antics alumnes ensenyen a n'els nous elements i també se dediquen unes estones a ballades de la gent que ja en sap.

Desde volem convidar- vos a venir, que quanta més gent siguem, més divertit és a part de que ara és un bon moment per començar, que és una de les activitats que se duen a terme dins el poble, que està obert a tot el municipi, i que si teniu dificultats de qualsevol casta per a venir-hi ho digueu ja directament a l'escola o a través d'aquesta revista i procurarem adaptar-ho a gust de tots.

CARME L.

CARPINTERIA
CALVIA

Hnos. INSERTE

TRANSFORMADOR, S/N - TEL

CALVIA - MALLORCA

Panaderia

JUAN CARRILLO

C/ Mayor, 3. CALVIA

Juguetes Gual

C/. Mayor, 16

Tel. 67 01 90

Calvià - Mallorca

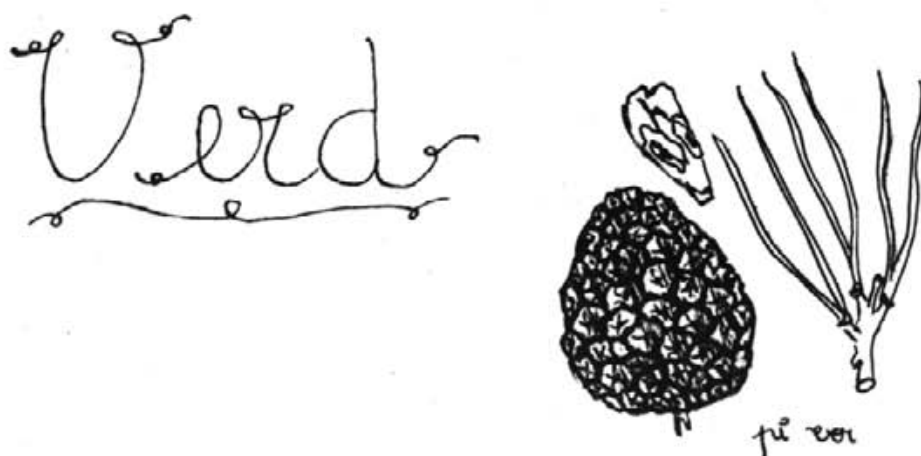
BAUZA

ELECTRODOMESTICOS

JUGUETES

OBJETOS DE REGALO

C/ Mayor, 34 CALVIA

Aquest pic va de pins, els pins pertanyen al gènere *Pinus*, és pentura el més abundant de les Balears podem distingir entre les varietats següents:

Pinus halepensis (pi bord, pi blanc o pi garri-guenq) que és segurament el més extès per les illes, és un arbre que pot arribar a 20 m. d'altària, normalment el seu tronc és dret si està a lloc de muntanya i retort i fins i tot completament ajagut si es troba a llocs ventosos, sobretot a la costa. La seva escorça és de color gris d'argent, les fulles són aciculars, n'hi ha dues a cada beina, duren 2 anys, són curtes, primes i blanques, d'un color verd clar, amb marges finament denticulats, amb estomes a cada cara i canals resinífers marginals; el seu fruit és cònic i llenyós, compost de nombroses bràctees, són d'un bru rogenc i lluent, fan un pinyons petits de 5-7 mm., grisos, puntejats de negre. Floreix a la primavera i fructifica a la tardor de l'any següent.

A vegades aquest pi sofreix una deformació coneguda com "empelt de bruixa" i produïda per un fong paràsit, consisteix en una porció de l'arbre que creix en forma normalment esfèrica, i sobretot molt més densa i tupida que la resta de l'arbre, en podeu contemplar-ne una a la pujada cap el coll dels Cucons.

Una altra casta de pi que es pot trobar a Mallorca és l'anomenat pi ver o pi pinyoner (*Pinus pinea*), aquest arbre pot arribar a 25 m., amb un tronc de 2 m. de diàmetre, les branques superiors formen una copa arrodonada, densament fullosa en forma de parasol, el tronc està cobert per un ritidoma gris rogenc profundament clivellat, les fulles persistents 2-3 anys, de 10-15 cm, gruixades, rígides, amb punta aguda, i també amb canals resinífers marginals. Els fruits són pinyes grans, ovoides, curtament pedunculades, lluent, els pinyons són grossos, tenen la closca dura, llenyosa, de bessó comestible. Floreix a la primavera i fructifica a la tardor del tercer any. Es un pi poc freqüent i segurament introduït per l'home. Normalment el trobam aïllat o a redols petits.

Un altre pi és el *Pinus ceciliae*, té forma un poc de ciprer, de branques erectes, tronc d'un blanc d'argent fulles de 4-7 cm. de llargària, rígides, grui xades, rígides, picants, convexes per fora i caniculades per dins. Les seves pinyes són vermelles, de 7-9 cm. de llargària, pèndoles, un poc corbades. Es una espècie endèmica de Mallorca, descoberta fa poc a la marina de Lluchmajor per N'Antoni i Lleonard Llorens.

Els enemics dels pins són: el fred ja que és un arbre molt sensible a ell, la processionària, l'eruga de la papallona *Thaumetopoea pityocampa*, que en parts de les Balears ha arribat a fer dany considerable i els incendis forestals.

El pi proporciona la trementina i el quitrà, que serveix per curar la bronquitis i les afeccions de la pell, les escròfules. Posant 100 grs. de quitrà de pi, no de carbó mineral, dins una gerra d'aigua, l'aigua pren el gust del quitrà; aquesta aigua es pren com a beguda. Un decuit d'ulls tendres de pi és útil contra la bronquitis, les afeccions de la bufeta i

de l'aparell urinari, i se recomana també per a combatre la impotència.

Desde temps inmemorials el pi ha estat aprofitat la fusta en la construcció naval, les branques per cremar en els forns i la resina per fer pega.

En el refranyer popular podem trobar refranys i dites com aquestes:

"A pi xic, no cal escala"

"Per Sant Martí, la neu al pi"

"Alt com un pi" (molt alt)

"dret com un pi" (molt dret)

"un cap com un bosc de pins" (cap molt abundós de cabells o molt despentinat)

"esser més estret que una fulla de pi" (ser molt avar)

"poder-se embolicar amb una fulla de pi" (cosa molt petita).

CARME L.A.

EL ORDEN PUBLICO EN CALVIA, UNA QUIMERA

Este verano que acabamos de pasar, ha sido muy variado en lo que a orden público se refiere. Hemos tenido como quien dice una colección completa de todos los actos producidos por indeseables: robos, asaltos, violaciones, estafas, tirones, muertes, etc... Nuestros calabozos - nos referimos a los de la Policía Municipal, han tenido siempre inquilinos, tanto de día como de noche, nuestra policía, la Municipal, que ha visto aumentada en estas fechas su plantilla, han hecho una gran labor, a pesar de los escasos medios materiales con que cuenta, y cuando decimos escasos medios, pensamos en aquel comerciante que cuando el inspector de Hacienda, le pregunta cual era su beneficio neto anual, pasó la mano por la pared y luego se la enseñó diciendo: Mi beneficio ha sido inferior al polvo que tengo en la mano.

Pues bien, cuando hablamos de los medios con los que cuenta nuestra policía, para hacer prevalecer el orden público en Calviá, también cabe pasar la mano por la pared y ver que esos medios han sido menos que el polvo que se puede recoger.

Para hacer una buena labor, se necesitan coches, motos, radios, etc... pero aquí, en nuestro término estas cosas son tan escasas que por no tener, ni siquiera los policías nuevos han podido lucir ni porra ni spray tranquilizante, basándose el alcalde en que no sabemos que artículo o que ley del que se desprende que los auxiliares de policía, no pueden usar estos objetos, persuasivos en caso de necesidad, solo pueden usar el bolígrafo para poner la correspondiente denuncia, pero eso sirve de bien poco cuando en alguna pelea vuelan botellas y sillas.

Ante esta situación y ante esta verdadera avalancha de tiketeros que invaden nuestras playas y nuestras lles, cabe ponerse de espaldas contra la pared y prepararse con tiempo para la temporada próxima. Muchas y variadas son las posibilidades para acabar con estos actos. Dotar de medios necesarios, tanto humanos como a lo que a material se refiere a nuestra policía municipal, pero ante todo hay que dotar a los hombres que la componen de moral y respaldo por parte del Consistorio.

Exigir, repetimos, exigir a la Guardia Civil, que mantenga en Calviá una plantilla de números y medios suficientes, para poder actuar rápida y eficazmente, si es necesario; que se desplace un número de vecinos o miembros del Consistorio a visitar y hacer peticiones y expresar quejas al Ministerio del Interior.

Y, por último, evitar la mala imagen que dan a nuestro turismo, los vendedores ambulantes y los tiqueteros. Para evitarlos bastaría a los primeros, con aplicar las multas que desde el Consell, aconsejaran, y que no se han impuesto, y a los segundos denunciarlos por falta de permiso de trabajo, y denunciar también a sus patronos, en este caso las discotecas.

Como se ve son variadas las posibilidades de imponer orden en Calviá, solo falta una verdadera voluntad de hacerlo.

PEÑA CONSERVADORA DE CALVIA.

LA LODE: UN PASO HACIA ADELANTE

Por Juan Jimenez

Leí hace unos días el articulado del Proyecto de Ley Orgánica reguladora del Derecho a la Educación, más conocido por sus siglas LODE y, francamente, lo encontré altamente positivo; porque supera las deficiencias que englobaba el Estatuto de Centros (Ley orgánica, sacada por la UCD reguladora de toda la enseñanza del país excepto la universitaria, actualmente vigente). Aspecto de interés del citado proyecto es el de hacer un desarrollo muy coherente del art. 27 de la Constitución. Sin embargo, hemos leído en la prensa que dicho desarrollo es parcial por ser desarrollo socialista; objetando que es un reflejo de lo que los congresos del PSOE, en materia educativa han venido elaborando en los últimos años. ¡Tamaño obviedad! y, por donde se mire, no queda más que asentir tal hecho como muy lógico y coherente; pues lo descabellado hubiera sido que, para crear el articulado de la Ley, el PSOE hubiera tenido en cuenta lo que a tal efecto hicieron los congresos de UCD y AP.

Pero superando la obviedad y la lógica, los que como arma arrojadiza arguyen que es una Ley (proyecto) del PSOE, lo hacen con la mordacidad de incidir en su carácter de Ley Orgánica y, por tanto, para todos los españoles, con lo cual las perspectivas de partido infundidas en el proyecto no

constituyen un buen remedio, al dejar fuera a esos otros españoles no identificados con el mismo. Aunque, en mi opinión, parece algo fundada la objeción; empero se podría esgrimir el contraargumento de la realidad y peso de los diez millones de votos; lo que permite decir que, si bien, no es el mejor remedio, por no contentar a todos los españoles, es el mejor posible o al menos el menos malo, dado que el número de ciudadanos perjudicados es sensiblemente más pequeño que el de beneficiados. Y esto, en una democracia, es el fin de la medida.

Siguiendo con el comentario de los aportes positivos constituyen avances progresistas: el reconocimiento y amparo de la libertad de cátedra -art.3-. Pensemos que en el Estatuto de Centros la citada libertad estaba muy limitada por la sombra-amenaza del Ideario del Centro. También el que desaparezca la facultad única de contratación del titular del centro, lo que en la LODE esta facultad ten que ser compartida con el Consejo Escolar; en el cual, el propietario del centro, ya no tiene mayoría y, por con siguiente, se propicia la estabilidad en el empleo de los profesores de los centros privados lo que, en nuestros tiempos, no deja de ser un respiro (art.57). Otro acierto, por lo que

de control de las subvenciones tiene, es el que los centros subvencionados pasen a ser centros concertados, lo que supone, sencillamente que el Estado pague directamente a los profesores de esos centros, al igual que que hace con los profesores de la Escuela Pública. Y, finalmente, otro aspecto que me ha llamado la atención, aunque por lo visto no así para la CECE, FERE u obispos vascos, más preocupados por la cacareada y confusa "libertad de enseñanza", las finanzas o autonomía de centros, es resaltar la importancia de que los centros educativos impartan una "formación para la paz, la cooperación y la solidaridad entre los pueblos" -art.2,g-. Propósito que en los días que corren se constituye en un socorrido grito de esperanza.

Calviá 28 de Octubre 1.983

FERRETERIA - DROGUERIA.

SANTA PONSE

Venta al Detall

Artículos Limpieza, Fontanería, Electricidad
Utensilios de Albañilería, Perfumería, Plásticos

Edif. Xaloc I

Santa Ponsa

En aquest mes parlar sobre es carboner és com menjar una fruita fora temps, perquè sa temporada des fer carbó vegetal anava de Pasco a Sant Mateu, per Setembre. Això és molt fàcil d'entendre perquè ja vos podeu imaginar lo que quedaria d'una sitja si hi pegava una ventada com sa d'aquests darrers dies de Novembre; cendre.

Sa primera feina de totes ses que feia es carboner era triar es ranxo, o lloc a on havia de muntar sa sitja per fer-hi es carbó. Solia ser a una clariana a devora un alzinar. Si no estava fet se feia un rotlo empedrat i se tapava de call vermei i un rotlo més petit a dins es gros que havia d'enrevoltar sa llenya.

Sa segona feina era es tair alzina, mata, uias tre,... De s'alzina li pelaven s'escorxa que era bona per tenyir cuirs. Després s'anava trossetjant sa soca, escimals i ses branques en trossades de mig metro. Sa llenya prima s'anomenava companatge. S'alzina era s'arbre que donava més carbó i de millor qualitat. De cada 5 quintars d'alzina en treien 1 de carbó (1 quintar 42 Kg.).

Es trossos mes gruixats se componien en mig des rotlo per marcar s'ui de sa sitja, que era una espècie de xameneia, er a on se calava es foc. Després se componia sa llenya, sa mésgruixada més aprop de s'ui i sa més prima cap a ses voreres. Amb sa rama se tapaven es troncs i després carritx. A damunt tot això se posava una capa de terra de dos dits de gruixa, que a ser possible ja havia de esser terra cremada d'altres vegades i que no deixàs cap forat per poder respirar. I ja estava a punt per pegar-hi foc.

S'ui de sa sitja s'omplia de rama menuda, fuia-ca i branques seques i llavors s'hi tirava unes quantes palades de caliu, que ho encenia, i després s'anava alimentant amb bessons o trossos petits de llenya, i se tapava s'ui amb una planxa de ferro. Aquella sitja cremava com a terme mig durant una setmana i es foc, com a cosa curiosa començava a dalt de tot i anava baixant.

Si no baixava amb sa mateixa via per totes ses bandes s'havien d'obrir forats a sa terra des costat per a on baixava més a poc a poc.

Si feia vent s'havia de vigilar de nit i de dia i en sa nit s'encenien festers amb rabasses de pi per fer llum.

Sa sitja se sabia que estava cuïta perquè abaix voltant, voltant se posaven quatre dits de carritx i a damunt terra i pedres. Quan es foc arribava allà ses pedres s'enfonsaven una mica i era senyal de que sa sitja era cuïta. Aquesta operació se deia que sa braserà taiava.

Després se deixava refredar i llavors se treia i se triava es carbó. Es més bo era es que formaven es canons, que eren es troncs més sencers i llargarruts. Sa carbonissa la se solien quedares carboners.

Se solia treura d'una sitja uns 50 quintars de carbó i se venia a sàrries. Una sàrria pesava vint arroves (un poc més de 30 Kg) i 8 sàrries feien una carretada.

Totes aquestes feines duraven una quinzena de dies i quan acabaven amb sa darrera, altra volta a començar fins acabar sa temporada.

Falta dir que tot aquest temps es carboners ho passaven a una barraca vora sa sitja, feta de pedres amb sòtil baixx, de cimals, branques i carritx i feien a lliteres fetes amb sola d'arritja. I tampoc hi estaven tot sols. Els acompanyaven ses seves famílies per passar sa llarga temporada.

Per fer aquest article m'he bassat en es testimonis d'en Tomeu Amengual de Sóller, fill d'un carboner, en es d'en Pep Ballester, es carter de Calvià, i amb es llibre "Els nostres arts i oficis d'antany-III" de Joan Llabrés i Jordi Vallespir.

Acabaré transcribint un poemet de na Manuela de los Herreros, que se va fer molt popular, a on se canten ses excel·lències de sa vida natural d'aquests homos, lluny de sa civilització.

Mon pare carbó va fer
fins a l'hora de morir
Carboner me va fer a mi,
perque ell era carboner.
Dins el cor de l'auzinar
damunt una muntanyeta,
tenc la meva barraqueta,
que és tot quan me va deixar.
Maldecaps no sé què són,
no sé què vol dir tristesa,
ienmig d'aquesta pobresa,
som es més feliç del món.
Un mot de lletra no sé,
ni sé quècosa és escriure,
i, pel mem modo de viure,
res d'això tenc de mester.
Com duc es carbó a Ciutat
i, per vendre'l, me passeig,
de tant de trui i estabeig
arrib que estic marejat...
I només fris d'acabar,
que tenc es cap qui em va entorn,
per tornar-me'n ben dejorn
de cap al meu auxinar.
Allà el meu cor no està estret,
perque es ampla sa garriga;
cap trava amb el món me lliga,
ni me top per cap paret.

Allà dalt no estic tot sol,
tenc amb mi sa mevadona,
que n'es tan polida i bona,
i es garrida com el sol.
Un infantó que tenim
és cosade meravella.
Sa mara i aquella estrella
són els tresors que jo estim.
Es color de cara meu
és negre com un carbó
però la de l'infanto
és més blanc que llet i neu.
I de tan quapo com és;
per no posar-li mascara,
me faç ben neta la cara
i mil vegades el bes.
A veure'l me'n vaig, cantant,
quan tenc pomposta sa sitja.
Ell, en veure'm, fa sa mitja,
com un pasco de content.
I, de fer feina arrendit,
vaig a descansar una mica:
els aucells me fan musica,
les murteres me fan llit.
Mates m'emparen el fred,
ombra em donen les auzines,
i una aigüa de les més fines
la font viva en tenêr set.

DESEMBRE

Dotzé i últim mes de l'any. El seu nom vé del llatí december, nom del desé mes de l'any romà, que començava pel març. Els saxons l'any menaven mes d'hivern i també mes sant, perquè Nadal queia en ell.

Dies assenyalats :

Dia 8.- Inmaculada Concepció.

Dia 22.- Comença l'hivern. Les escoles comencen les vacances de Nadal.

Dia 25.- Nadal.

Dia 28.- Els Sants Innocents.

Dia 31.- Vigília de Cap d'Any.

I d'aquest mes el refranyer en diu :

"Suor de desembre o gener, sedes per febrer".

"Qui en desembre ha de festejar,
vora el foc s'ha de ficar".

"Desembre finat, any acabat".

"Cada cosa a son temps, i a Nadal neules".

"Per Nadal, maduren ses nesples".

"Nadal en dijous, penja s'arada i ven es bou".

"Per Nadal, **el porc en sal**".

"Un Nadal no espenva".

"Un Nadal no enderroca casa".

"Cada dia no és Nadal."

"Per Nadal, qui no estrena, res no val".

"Per Nadal, fred com cal".

Es interessant conèixer algunes de les costums mallorquines durant dos dies molt indicats, els Sants Innocents i Nadal. Per això vos explicarem, una miqueta, el que en diven les nostres tradicions.

ELS SANTS INNOCENTS.

El dia dels Innocents es celebra en general fent burles i procurant enganyar a sa gent, sobre tot els amics, parents, etc. i ningú sol prendre a mal els enganys que li volen fer.

Antigament, aquesta festa era més solemne. Algunes de les coses que es solien fer eren:

- Intervenció dels al.lots i fadrins a les cerimònies litúrgiques com a substituïts, durant aquest dia, del capellà.

- Nomenament de batle, regidors i jutge, a alguns pobles, entre els al.lots, que, durant aquest dia, actuaven amb poder dictatorial.

- Captes de doblers i espècies per a fer una berenada.

- Representacions del degollament dels Sants Innocents.

- Fogueres de les que empraven els cremaions per a fer aigua cremada a la qual atribuïen virtuts meravelloses de bons auguris.

EL DIA DE NADAL.

Es la festa més alegre i respectada de l'any. Comença el dia 24 amb les matines que precedeixen la missa del gall (que, hores d'ara, compta amb molt poca concurrència). Aquestes matines, segons la comarca, s'acompanyen de cerimònies extralitúrgiques més o manco tradicionals. En el nostre cas, a Mallorca, es conserva el cant de Sa Sibil·la

(veure Veïnats nº 1) i a varis llocs es celebra l'adoració de l'infant Jesús pels pastors (sense anar més enfora, l'any passat es va fer a Es Capdellà).

Un altre costum popular és el fer Betlems a les cases particulars (recordau el concurs que l'Associació de Veïns va fer l'any passat?).

A alguns pobles de Mallorca es creu que, posant una lloca el dia de Santa Bàrbara, i naixent els pollets el dia de Nadal (fa els 21 dies necessaris), si n'hi ha un que neix a mitja nit, quan es gran canta cada hora.

Manuel Suárez i Salvà.

CUENTO :

Los Pájaros envidiosos.

Un día unos pájaros fueron a emigrar al Sur , pero en el Sur no había pájaros y era que se habían ido a Haway porque había más comida , pero no sabían los pájaros que "Ahí" , en Haway , había remolinos de viento , serpientes venenosas , bichos , monstruos , tormentas de las mayores , inundaciones y también había cazadores . Y todos los pájaros fueron otra vez al Sur por - que sabían que en el Sur no había peligros.

Moraleja : Aunque haya más comida , no hay que ir "Ahí" porque hay peligros.

Jordi Amengual , 7 anys.

Continuació de la Rondaia de l'anterior
Número.

- Sí...! i d'on vens ?

- He fugit d'un castell, ja estava cansat d'estar allà, perquè jo, quan no tenc ganes de viure a un lloc, me'n vaig. I, apropòsit, i tu ...Qui ets?

- Es que he trobat un missatge i ... S'esquirol li va contar tot.

- Jo et puc ajudar.

- Idò ja nos ne podem anar.

Després de caminar molt, es varen aturar per descansar i varen veure una mena d'aucells que pareixien diabòlics, treien foc per sa boca i cremaven tot lo que veien. Eren vuit. Es varen trobar amb l'esquirol i es vellet, les tiraren foc per matar-los. S'esquirol va tenir una idea per acabar amb els aucells, se'n anaren correguent cap el riu i d'enllà apedregaren els animals que continuaven tirant foc. L'esquirol es va tirar dins el riu i com que els aucells l'encalçaren, es varen ofegar.

A la fi, després d'un llarg viatge, varen arribar a sa cova. Era una cova grossa, misteriosa, amb unes escales que davallaven a ses entranyes de sa terra. Varen baixar per ses escales i veren una porta, la varen obrir i ...plaf! caigueren dins una pressó.

- Ja, ja ! -varen sentir- He estat jo, som es guardià del ser que vol conquerir la terra i ja sabia que havies de venir per descobrir es secret que la pot destruir i no vos ho permetré. Ja, ja ! I se'n va anar.

- I ara què feim, va dir s'esquirol.

- Ja és hora de mostrar-te es meu poder, ges.

- I què és això ?

- És una bolla màgica, si es posa als ferros de la pressó podrem sortir. (cont.)

Andiot farcit amb castanyas

Ingredients:

1 andiot opoilastre gran
300 grs. carn picada de porc
3 salsitxes fresques
100 grs. peses
2 sobres pinyons
6 prunes seques
6 datils sucrats
1 ou dur

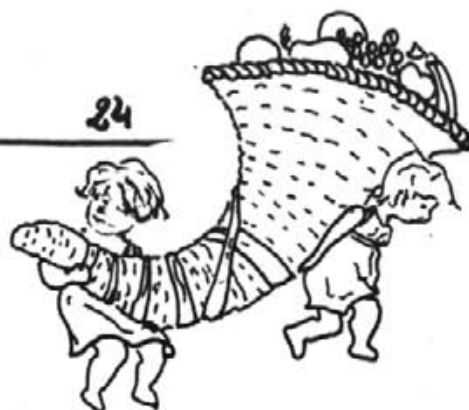

2 pomes.

Faréu bocins les
peses, pinyons, datils,
i pomes; tot molt
picat i ho afegirem a sa
carn picada i carn de ses
salsitxes.

Posarem un cassó al foc
amb dues cullerades de
margarina, ho sofregirem una
bona estona a poc foc fins
que estigui ben mesclat, quant

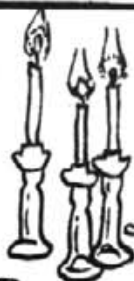
ja estigui ben sufruit, que les
pomes ja estigui tendres li
afegirem 1 tassó de jerez sec,
li afegim l'ou dur i ho farem
coure un poc més.

Posarem un poc de sal i pebre
bo per dedins i de fora del
andiot, l'omplim, el cusim i el
pasam al forn.

Quan ja estigui dorat li
afegim poc a poc una mica de
brou i el deixam coure a poc foc.

Prelem ses castanyes, les fem
coure fins que siguin blanques.
Llevors les pasam per una pella
amb un poc de margarina, si
hi volem posar boniatos seguim
el mateix sistema que amb ses
castanyes.

Be, i ja esteu llest per menjar!

Massapà a la taronja

Ingredients:

500 grs. d'ametlles

200 grs. de sucre

4 cullerades d'aigua

2 vermells d'ou

15 grs. de taronja confitada

Es posa al foc dins una casola de fang s'aigua i es sucre i anem remenant amb una cullera de fusta. Passats uns minuts, li afegim les ametlles moltes, mesclant bé i ho separem del foc.

Quan hagi refredat un poc li afegim es vermells d'ou i es

raspadures d'una taronja i d'una llimona.

Lavors es fan dues parts de la pasta. S'enta amb oli fred una font de fomejar i es posa la mitat de pasta dins, damunt s'hi posa sa taronja confitada tallada en làmines, de manera que es toquin.

Lavors es coloco l'altra pasta i espitjam bé de manera que quedi un sol bloc.

Ho posam dins el forn molt suau de 1 1/2 h a 2 h.

Aquestes receptes les m'ha dites na Joana Suau, que com podeu veure es molt bona cuinera.

Que vos aprofiti a tots!

Bon

Nadal

XERRADES DE CAFÈ.

=====

per En Joan Rubio.

Amb un bot imprevist ens trobam de nou estrenant, dins les Xerrades, el nou format de revista, que ens permet incloure-hi fotografies, per així millor conèixer el nostre xerrador de cada mes. Vull deixar clar que des de que vaig començar amb aquets articles em vaig proposar fer-ne un cada mes, al manco, i si algun mes no podia anar a converçar amb cap personatge, en tenia, encara el tenc, un de postís que em serviria per cubrir la possible falla. Per tant trasllad la hipotètica amonestació allà que feren entregar els articles el mateix dia que jo estava xerrant amb Madò Antonina Rea sense avisar previament.

Madò Antonina quan
tenia devers 20 anys.

Passant a lo nostre, i abans de xerrar amb l'esmentada senyora, vull donar-vos la meua impressió, no de Madò Antonina, sinó de la seva filla Margalida que és la qui realment va dur el questionari, del seu gendre Pep, i de la seva neta Antònia, que en aquesta xerrada i en la del mes qui ve, al manco, serà la meua companya d'entrevista (a que ja donam l'impressió d'una gran revista?). Idò bé, jo amb aquesta gent, ha estat com un nin amb una capsa de bombons, que al anar-la a obrir, ha estat plena de bombons, perquè començant

per l'amabilitat i acabant amb la sinceritat puc posar-los tots els adjectius que volgueu. Per tot això i moltes més coses, tenen el meu reconeixement, i sens dubte la meua amistat i recolzament.

Madò Antonina Rea, és la segona persona més major nascuda a Calvià, té 95 anys recent fets. Té xerrera i és graciosa amb les respostes.

Lo primer que ens conta és que un tal Sen Cul Gros que no era mestre, les hi donava repàs "mos ensenyava lletra" això referint-se a quan era nina.

Però la vida de Madò Antonina ha estat marcada per la seva capacitat de fer feina: "A les Barraques i a Son Roig fent feines en es camp. Triava bessó, un quintà d'arri (uns 42 kilos), no hi havia que me guanyàs. A

sa possessió nos donaven un plat de cuinent (sopès o cuinnt) i el campanatge el posàvem naltros".

Quan la manca de menjar era major, acompanyaven a son pare a recollir càrrig per les bèsties al Galatzó "trèiem busca entre es germans perquè ningú hi valia anar, era un camí molt llarg, hi anàvem per es Capdellà".

Al forn, el de ca seva, hi feien pans un pi_c a la setmana "Quan sa sola estava feta, es pa ja era cuit". El forn el va fer el seu home "ara ja no en fun de pa perquè es forns han caigut o els han tomat o sa gent s'ha mort". També feien "sa raissa", una coca de la mateixa pasta del pa, per poder-ne menjar, abans de que els pans fossin freds.

També a ca seva, el seu fill Sebestià, hi feia fideus i b_urballes, els anys de la fam, encara conserven la màquina. La gent duia els taleqs de farina i s'empotava els fideus fets.

També va fer bosses de plata. I molts d'anys ha fet feina p'En Joan des Forn, del que està molt contenta.

Per anar a l'esglèsia les dones s'endúien la cadireta de missa, les senyores tenien el seu reclinatori, i els homes s'asséien als bancals.

L'hi demanàrem pels botles i ens digué: "Es batle mai ho estat es mateix" i esclafàrem a riure.

Per Sant Jaume un any ballà "sa primera" amb un tal Nofre Ferrer que converçava amb ella, per tant l'anaren a cercar a ca seva amb la banda de música.

Quan festejava, la seva mare, els guardava amb un bufador a la ma, i el qui no es portava bé ja l'hi assejava, però era de canya.

A l'Angel a Portals hi feien una festa, un ofici i un ballet "hi anàvem amb un carruatge, sabs que bufàvem !".

A ca seva han estat nou germans, el seu pare era viu-do i la seva mare també, tot dos aportaren els seus respectius fills al matrimoni i després en tengueren més d'entre ells la nostra interlocutora.

Ens xerra del seu home que va esser carriguer a Sa Marina, i també pescador amb el Sen Parrins, ella venia el peix acompanyant a Madó Catalina Pescadora.

Quan es casà va anar a viure a Can Cordils i el berenar va consistir en "cavos de bescuit i enseimades per un compromís, com sa padrina de foré".

De casada es tornava amb la seva germana Maria per quedar-se els atlos i anar a fer feina.

¿Què diriu si sabéssiu que la gent guanya mil pessetes dià_ries ? Li demanàrem. No ho va entendre i quan

Li repetirem, va fer un esglai: "Oh!" i ens digué que el seu llit li costà vint pessetes i cinc duros el rellotge, d'una casa no sab, el que podia costar ja que no n'ha comprada cap mai. I d'astalviar? "feiem net i net!"

I això van esser algunes de les coses que un hora-baixa de dissabte me vaig as_sabentar d'aquesta hos_pitalària família. Però vull acabar aquest article amb uns vers d'una cançó de Na Maria del Mar:

"Dematinada han tocat .- Són al replà de l'escala .-
La mare quan surt a obrir .- Porta la bata posada .-
Què volen aquesta gent? Que truquen de matinada".

En aquesta Madò Maria (esq) i Madò Antonina (dret) en primer lloc. Darrera Na Xisca, Na Maria Na Rosa, N'Antònia (neta) i Na Mari-Mila, d'entre altres.

Calvià 12 de Novembre.

LA ESTRELLA DE NAVIDAD.

Se acerca Navidad y en el Cielo los ángeles no pierden un minuto de tiempo para que todo esté listo en la Nochebuena. Unos hacen bolas brillantes... otros campanitas de cristal... y otros están haciendo nieve.

Los ángeles de la nieve recogen todas las gotitas de lluvia y las guardan en un estuche para que cuando pase el aire frío de la noche, se conviertan en copos de nieve. Mucho les gusta este oficio porque los copos de nieve nunca hacen ruido. En cambio a los angelitos que hacen campanas siempre se les tiene que avisar:

- Cuidado... no habléis tan fuerte, que si en la Tierra oyen vuestras voces pensarán que ya ha nacido el Niño Jesús. No podéis cantar hasta que el reloj del cielo toque las doce.

Los ángeles de la nieve son los que se dan más prisa. Necesitan mucha nieve para llenar los bosques, las montañas, los caminos, los tejados, los balcones y el Portal.

Llega por fin la Nochebuena.

Los ángeles de las bolitas bajan a la Tierra y adornan el árbol de Navidad con colgantes y bolas de muchos colores.

Los ángeles de las campanas sólo tienen que dejar libres a las traviesas campanitas porque ellas ya se cuidan de llenar el cielo y la tierra de música. Por todas partes suena su "din, don, dan".

Los ángeles de la nieve llenan sus cestas de copos y la esparcen por la tierra. Todos los copitos quieren ir al portal, pero esto, no es posible, han de cubrir toda la tierra y a unos les toca estar en el monte, otros en los caminos, otros en las ramas de los árboles y otros en los tejados y balcones. Pero algunos traviesos copi-

tos procuran colgarse de la capucha de los pastores que marchan a Belén. Otros se suben a los brazos del viento para que los lleve también hacia allá.

En el cielo ha quedado un copo... Los angelitos lo dejaron olvidado sin darse cuenta. El copito ve cómo marchan sus hermanos y se le llenan los ojos de lágrimas. Su corazón empieza a latirle con tanta fuerza que un ángel de la nieve se da cuenta y, al verlo, le pregunta:

- ¿Qué haces aquí solito?... ¿Tú no quieres ir a Belén?...

- Oh, sí, ¡sí!... pero nadie me ha enviado.

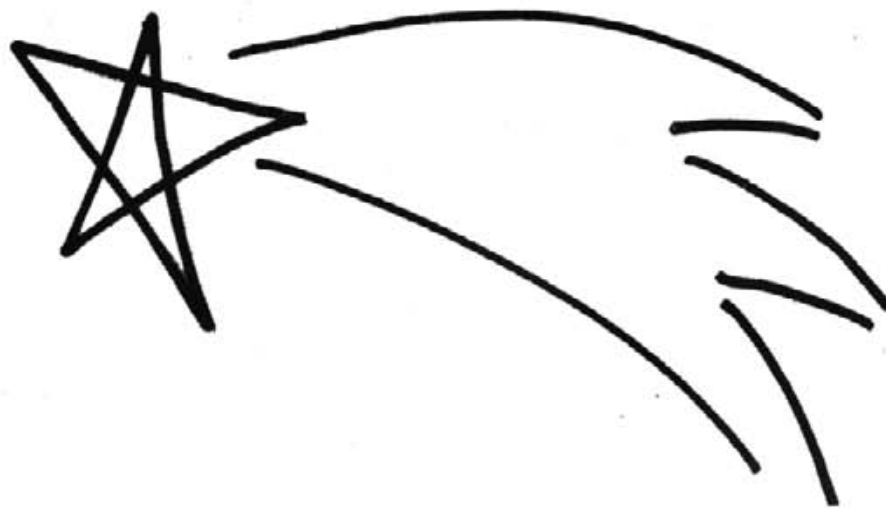
- Ven conmigo que yo te llevaré.

El ángel le pone un vestido muy hermoso y el copo de nieve queda convertido en estrella.

Al cruzar el cielo, todos los luceros se quedan admirados al ver aquella estrella brillante con su cola hermosísima como de cabellos de plata que va bajando, hasta colocarse encima del Portal.

Dese aquel día, al pequeño copo de nieve, por ser tan bueno, silencioso y obediente, le ha tocado la suerte de ser la Estrella de Navidad.

Extraído del libro de Rosa Font Fuster:
El Ritmo en la Educación Preescolar.

LAS GUARDERIAS MUNICIPALES

Información

- El pasado 26 de Noviembre, las representantes de algunas de nuestras guarderías asistieron a un encuentro de los diversos servicios de guarderías de Mallorca, que tuvo lugar en Inca. En este encuentro intercambiaron sus experiencias y pareció demostrarse el hecho de la buena labor que va realizando el personal de nuestro Servicio. Parece ser que nuestras guarderías están situadas entre las mejores de nuestra Isla. Pensamos que se debe seguir por este camino pero todavía hay muchas cosas que reformar y muchas otras que organizar.

- El 21 de noviembre se iniciaron los trámites de la negociación del primer Convenio del Personal de Guarderías del Servicio Municipal. El convenio va a fijar una serie de notas organizativas que estaban pendientes. Entre ellas el aumento del mísero sueldo de este personal, que apenas sobrepasa el salario mínimo. Otros tienden a posibilitar la realización de cursos de reciclaje, tan necesarios para las labores educativas propias de las Guarderías. Deseamos que la tramitación del Convenio no se alargue excesivamente y que satisfaga a todas las partes.

- En fechas próximas a Navidad va a tener lugar en las guarderías la fiesta del popular personaje Papá Noel, el cual va a hacer entrega de obsequios a los alumnos del Servicio de Guarderías. Feliz fiesta y MOLTS D'anys PER TOTS.

Las Escuelas Infantiles de Calvià

El fenómeno socioeconómico del turismo ha afectado en sobremanera a Calvià. De tal manera que los padres, trabajadores, con niños pequeños han tenido que plegarse a las condiciones laborales del turismo que son, entre otras : largas jornadas laborales, estacionalidad durante ciertas fechas, trabajo en días festivos, etc., que les han impedido el poder ocuparse de sus hijos de una manera constante, especialmente de los más pequeños, que son los que más lo necesitan. Para cubrir este déficit se han organizado las Guarderías Municipales, con una función social de base.

Ante la ausencia de normativas legales que regulen estas primeras escuelas, las guarderías municipales, servidas por auténticas profesionales de la enseñanza y el cuidado infantil, se han organizado en base a la profesionalidad de estas puericultoras.

Así que el cuidado corporal que primitivamente era lo que demandaban los padres de los niños se ha visto superado por un cuidado total, físico y mental de los alumnos.

Así pues el nombre de Guardería es inexacto, porque sirven para mucho más que para guardar niños. Pero también es inexacto el querer comparar las escuelas infantiles, mal llamadas guarderías, con las escuelas normales de E.G.B., puesto que en las segundas los niños tienen un factor nuevo con respecto a las primeras; La edad de los niños, que ya pueden valerse por sí mismos, lo cual no sucede con niños pequeños. Dos notas, pues, caracterizan a las escuelas de infancia(guarderías):

- Cuidado corporal del niño.
- Enseñanza.

**Ultramarinos MIR y
Pescados Puerto de
Pollensa**

C/ Ca Na Cucó, 4. Tel. 67 02 06

CALVIA

**APARTAMENTS
EXPLOTACION DE APARTAMENTOS
TURISTICOS**

- JARDIN DEL SOL
- CASSAR'S
- ACAPULCO
- MINI POLIES (Pta. Andraitx)
- JARDIN DE PLAYA

INFORMES Y RESERVAS.
EDIFICIO PALMYRA - SES ROTES VELLER

Tel 680001 - 680002 - 681312 - 680304 - Telex 68763 PAMO-E

SANTA PONSA (MALLORCA)

SI NECESITA UN
BUEN SERVICIO
DE GRUA
LLAME A:

RADIO GRUA

—CALVIA—

68 09 70

SERVICIO PERMANENTE
CALVIA (Mallorca)

Tel. 67 04 63 - 68 08 28

El premi del m³³es

Aquest mes el premi, de bell nou, és per l'Ajuntament, perquè el dia 28 de novembre va aprovar la compra d'un HELICOPTER per la policia municipal.

La part que mos fa mal a tots noltros és que a partir de que es posi en funcionament haurem de fer instal·lar la matrícula dels nostres cotxes a damunt el capó!!

El servei de l'helicòpter es posarà en funcionament als 30 dies justs de l'esmentada aprovació.

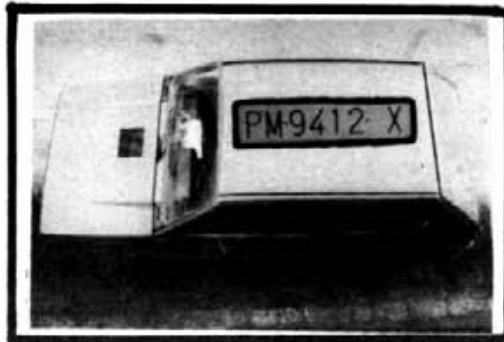
COP DE MAQUINA PER ELLS.

Vista del nou helicòpter de la Policia.

Així hauran d'anar els nostres cotxes a partir de quan comenci a volar pel nostre terme.

El nostre racó

En aquest número començ un nou racó que intenta ra temir continuïtat al llarg dels exemplars següents, esper que sigui interessant en general i d'utilitat per el major número dels nostres lectors.

Per què surgeix aquest racó (que també parla de llibres) separat del que fa en Joan Lladó, idè molt senzill, perquè no es tracta de xerrar del tema del llibre encara que es donarà una petita indicació del perquè és interessant, naturalment, sino perquè més que res va enfocat a donar-vos un coneixement, repetesc que esper que útil, dels llibres que han surtit a n'el mercat llibrer dins temes mallorquins, ja siguin literatura, història, geografia, antropologia (costums, postals,...) ect, ciència natural (botànica, zoologia) arts menors (de pescar, de tir en fona,...) i tot el que càpiga dins ell, així com on els podeu trobar fàcilment, damunt quin preu tenen, tipo d'encuadernació, i totes les dades bibliogràfiques que obtinguem. Aquesta secció no és tancada, és a dir que volem que nos envieu les vostres col.laboracions, ja que fàcilment podem descuidar temes que siguin d'interés i que per ventura noltres no coneixem o descuidam, la vostra col.laboració ajudarà a enriquir-nos tots, vos preg per això que comenceu ja pel proper número a enviar-les, la direcció per si no la sabeu és:

Revista Veïnats - c/ Ca'n Marçal, 14-Calvià.
Tel. 67-04-94

Una de les obres interessants de tenir en el nostre racó és sens dubta un diccionari-manual Català-Castella i a l'inrevés i un diccionari enciclopèdia, vos propòs, per tant:

ALCOVER, Mn Antoni M^e

Diccionari català-valencià-balear

Edit.Moll imprès a Gràfiques Instar.S.A. Barcelona-14. Palma de Mallorca. 10 volums (19x27x5cm) encuadernació:imitació pell. Preu aproximat:30.000 pessetes.

Se pot obtenir entre altres a Llibres Mallorca c/ Call,nº 1 de Ciutat.

Es una obra fonamental a la nostra llibreria, iniciada per Mn Antoni Me Alcover i redactada per Francesc de B. Moll amb la col.laboració de Manuel Sanchis i Aina Moll. En el primer tom trobam una introducció en la que fa un resum històric de l'obra del diccionari i també una descripció d'aquest. També hi ha una bibliografia, un mapa dels dominis de la llengua catalana, una taula del sistema de transcripció fonètica dels sons catalans i per últim una explicació de les abreviatures, per ja començar amb la 1ª lletra de l'alfabet; l'A.

Es una obra tipus enciclopèdia ja que de cada mot podem trobar aspectes molt diversos com pot ser; història, localització, refranys, diferents formes d'anomenar la paraula, diferents espècies o variants de l'animal o objecte, locucions,...

MOLL, Francesc de B.

Diccionari català-castellà/castellà-català

Edit. Moll. Palma de Mallorca. 1 volum (19x24x5cm)
enquadració imitació pell. preu aproximat: 2500pts

Llibreria on es pot trobar; també a Llibres Mallorca.

ALBERTI, Santiago.

Diccionari castellà-català/català-castellà petit

edit. Albertí Barcelona.

1 volum (13,5x20x2cms)

edició de butxaca. encuadració; cobertes fluixes
llibreries; Llibres Mallorca, Llibreria Embat (Gal.
eries els Geranis de Ciutat)

CARME L.

C. VERGER
Comestibles

Avda Capdellà

CALVIA

UDAC

PRMOCION

moscatel 1 litro	179 pts
moscatel 3/4 l.	139 "
almendras saladas	134 "
soberano 1 litro	305 "
tomate bulbo 1 Kg.	63 "
tomate " 1/2	36 "

MEDITACION NAVIDEÑA

Yo veo una claridad
en el cielo, muy potente,
¿será la estrella de oriente
que anuncia la Navidad?
Siento gran felicidad
al pensar que en estos días
todo es dicha y alegría...,
se olvida la guerra
e invade la paz.
Pero pienso, además,
en la gente de este mundo
que siente dolor profundo
de tristeza y soledad.
Sintamos gran caridad
de ese niño abandonado
por los padres, desalmados,
en esta noche de paz.
Compañeros medita
en los males corporales
que sufren en hospitales
los humanos, ¡es verdad!
Pensad en la Navidad
que pasará el Tercer Mundo...,
y el nuestro, tan fecundo...,
¿no sentís gran humildad?
Con gozo y felicidad
yo deseo al mundo entero
un inmenso y verdadero
lago de amor y de paz.

S'ESCORI

Per Les CARTES ALS COORDINADORS.

Estimats amics:

Ja ho crec que Na Maria Pep i els companys estaven tristes, i més s'hi posaren quan saberen que l'altre braç del carro també havia de passar per cal ferrer.

Això sí que és mala sort. Tot dos d'una.

Però pareix ésser que la cosa va per bé i aquest llarg parentesi de llençols, ha servit per impulsar més amunt la nau. Que ja hi estava, vos ho dic sincerament.

Per favor vos ho deman: No vos foteu més. No vos canseu, que som una colla la qual ve darrera.

Gràcies per estar sans.

Joan Rubio i Terrasa.

radiografía deportiva

C.D. CALVIA 83-84

Mucho me temía que la crónica de este mes fuera copia exacta de la anterior, es decir, derrotas más o menos por la mínima en campo contrario, y victorias en casa.

Pero, sí, sí... El Margaritense, equipo gafe si los hay, en el partido jugado el día 27, se cuidó de desvanecer mis "temores", pues al final de los 90 minutos el marcador reflejaba un desalentador 1-2, que deja a nuestro equipo con un menos cuatro que, a estas alturas, da ya que pensar. Porque no me negarán ustedes que a lo largo de tres meses no haber sacado ningún punto po-

sitivo en sus desplazamientos, aunque ocasiones hubo, incluso yendo por delante en el marcador , pero..., y sin embargo haber cedido cuatro en Moferés, sea como para animar a la gente. Ya sé que estos cuatro se han perdido por pura mala suerte, pues concretamente en el partido contra los de Sta. Margarita, los postes se cansaron de repe-
ler balones. No hablo del viento pues sopló para los dos equipos, pero eso no quita que nos encontremos con cuatro negativos.

Pero a pesar de eso, tiempo hay para enmendar errores, confiemos y de hecho confiamos, en que algún día cambiaremos nuestra suerte y nuestros muchachos sabrán colocar al equipo en el lugar que le corresponde.

Que así lo veamos.

S. Barceló.

oooOooo

ULTIMA HORA.

De fuentes dignas de todo crédito, nos ha llegado la noticia de que, el C.D. Calviá por mediación de su presidente, está en tratos con el jugador norteamericano Alan Parker, del Boston F.C., el cual actuará en calidad de cedido durante el tiempo que preste sus servicios en el ejército USA en la base del Puig Major.

entrevista:

a Juan Moreno "KUBALITA"

Todos los aficionados conocemos a "Kubalita", Juan Moreno vino de muy corta edad a Calviá con sus padres y hermano en busca de una mejor forma de vida como tantas y tantas gentes de la península y que, hoy en día, consideramos calvianenses porque lo son por méritos propios.

Juan Moreno, "Kubalita", se hizo jugador de fútbol en Calviá. Todavía recuerdo cuando jugábamos con él y otros niños, partidos de fútbol de 10 a 10'30 en el recreo de la Escuela y por las tardes en los terrenos de la Rectoría. Qué tiempos aquellos! Eran los tiempos de Don Leoncio, de Don Juan Colf, en Jaume des Vicari... de la misa escolar los viernes por la mañana y del catecismo los lunes por la tarde. Juan era más pequeño que yo pero jugaba al fútbol de una forma endiablada, para la edad que tenía ya se le veía que llevaba fútbol de calidad en sus pies.

Hoy es jugador del C.D. Calviá en 3ª División, categoría que, para mí, le viene pequeña. Sobre él y el Calviá le preguntamos.

D.- ¿Es casualidad o acaso se debe a ti que el Calviá haya logrado sus cotas más altas siendo tú jugador del mismo?

K.- El Calviá juega mejor ahora porque tiene mejores jugadores que nunca, pero claro, yo también me encuentro bien y aparte de eso, de cada vez, voy adquiriendo más veteranía y eso, indudablemente, influye en el rendimiento del conjunto. Hay que tener en cuenta que el año pasado carecíamos de dos jugadores de la talla de Justo y Tomás, que creo también han influido mucho en el rendimiento del equipo.

D.- ¿El equipo actual es mejor que aquel que ascendió a tercera división?

K.- Bueno, aquel equipo también era muy bueno. Ten en cuenta que había jugadores como Verdes, Juliá, Raúl Cobo y Manolito, que son grandes jugadores. Mira, el equipo que hay ahora es más joven que aquél, ahora se corre y se lucha más, aquel equipo sabía jugar fuera campo, dominar un partido. Tenía más vetarania.

D.- ¿Crees que has llegado, a tus 24 años, a tu cota más alta dentro del fútbol?

K.- Creo que todavía puedo llegar a más en cada partido voy aprendiendo más, me doy cuenta que ahora sé pegarle mejor a la pelota, y si no te descuidas el estado físico, se puede ir mejorando partido tras partido. Bueno, llega un momento, a cierta edad, que un futbolista debe abandonar.

D.- ¿Te gustaría llegar a ser profesional?

K.- Sí, claro que sí, pero lo veo difícil puesto que a los 24 años es una edad que los equipos grandes ya no se fijan mucho. Yo tuve mi gran ocasión a los 18 años, puesto que Contestí, el Presidente del Mallorca, por entonces en 3ª División, me vino a buscar y cuando todo parecía arreglado y estaba por ir a firmar a las Oficinas del Mallorca, el mismo Contestí me dijo que no podía fichar porque el C.D. Calviá no aceptaba lo que el Mallorca le ofrecía.

D.- ¿En qué equipo te gustaría jugar?

K.- Por supuesto con el Real Madrid, soy un madridista de toda la vida.

D.- Y el Mallorca, ¿qué significa para ti? ¿Te gustaría jugar en él?

K.- Ojalá, mira, en el Mallorca le gustaría jugar a cualquier jugador de las Islas, además yo me siento aficionado del Mallorca. Cuando pierde, me disgusta. Ahora va mal, pero yo no soy de esos derrotistas que ya dicen que está perdido. Me gustaría que quedara en primera, aunque sea en prejuicio de la Tercera Balear.

D.- ¿Se juega bien al fútbol en la 3ª Balear?

K.- Bueno, ten en cuenta que hay buenos equipos: Constancia, Badia y Manacor, y otros que no son tan buenos.

D.- ¿Cómo catalogarías al Calviá?

K.- Pues yo creo que es de los buenos y que se le debe catalogar entre los siete mejores, conservando esta base de jugadores y haciendo buenos refuerzos, en un par de años podría estar mucho más arriba que ahora.

D.- ¿Aquí jugáis muy bien, pero por qué fuera de casa no sacáis puntos?

K.- Creo que nuestro contraataque no es bueno, dominamos, jugamos bien, pero delante no decidimos, además de eso también hemos tenido mala suerte. De no ser así, ahora tendríamos dos o tres puntos más, en Portmany jugamos muy bien y perdimos, por poner un ejemplo.

D.- ¿Crees que falta algún rematador delante?

K.- No, creo que no falta nadie. Al equipo lo veo completo, tal vez lo que falte sea que el equipo juegue un poco diferente.

D.- A ti te gusta jugar de centrocampista? Juegas en ese puesto porque te lo manda el entrenador?

K.- Bueno, Juego ahí porque el entrenador lo decide, y porque creo que es el lugar en el que desarrollo mejor el fútbol que yo practico.

D.- Oye, será cierto eso que dice la afición que cuando el Calviá juega bien es porque Kubalita juega bien, y cuando no juega es porque tú no juegas? ¿Tanto influyes en el equipo?

K.- Bueno, ten en cuenta que soy un jugador ofensivo y el juego de ataque casi siempre pasa por mí y claro, si un día no me encuentro fino o me marcan de forma muy férrea, puede ser que se note en el juego del equipo, pero el equipo es eso, un equipo, y mis compañeros deben saber sustituirme en mi labor en estos casos, y creo que están sobradamente capacitados para ello. Ahora te hacen unos marcajes exagerados, el día del Porto Cristo y el día del Binissalem tenía un marcador que me acompañaba a todos lados, me iba al rincón a atarme las botas y él se quedaba allí conmigo. Por eso a veces es que no puedes ni entrar en juego y, claro, no puedes hacer nada; también a veces no estás bien físicamente o el partido te sale mal, hay muchas cosas que influyen en el rendimiento de un jugador de fútbol.

D.- ¿Has recibido ofertas de otros equipos y no te has marchado?

K.- Aparte de lo que te he dicho del Mallorca, los otros equipos que se han interesado por mí han sido de la misma categoría que el Calviá. Aquí me encuentro muy bien, me he hecho en este club. En otros equipos no se sabe si te van a dar lo que te prometen y nunca sabes si te va a aceptar el público. Por eso, para jugar en 3ª prefiero el Calviá a cualquier otro.

D.- ¿Qué te parece Solivellas, tu entrenador?

K.- Es un buen entrenador, entiende de fútbol y es muy bueno para un equipo joven como nosotros, quizás no, lo sería tanto con un equipo de gente veterana, pero para nosotros es bueno.

D.- ¿Te gustaba Villamide?

K.- Villamide me gustaba mucho, sentí que se marchara, pero el fútbol tiene esas cosas.

D.- ¿Y el presidente?

K.- El Sr. Fuster es un fenómeno en cuestiones económicas y un fiel cumplidor de su palabra.

D.- ¿En qué lugar quedará el Calviá en esta temporada?

K.- El sexto o el séptimo.

D.- Por último, ¿qué le pides a la afición?

K.- Yo estoy muy contento de la afición, siempre ha confiado en mí, le pido que no sea tan fría y que anime más al equipo, sobre todo cuando las cosas no nos salgan bien, y que si puede acuda más afición al campo.

Pues nada más Juan, te deseamos un próspero futuro en el deporte del fútbol que, sin duda, también sería un próspero futuro para el C.D. Calviá, gracias por tu amabilidad al concedernos esta entrevista.

DISCOBOLO.

publicitaris

Antoni Palmer Mas, Pintor-decorador, calvianer de tota la vida, fa uns 15 anys que es dedica a aquesta feina tot sol, abans, dels 17 als 21 anys va fer feina amb un mestre pintor per després independitzar-se.

Encara que té feina per tot, és especialment el poble de Calvià el qui més encàrrecs li fa, per la qual cosa li està molt agraït.

En Toni Palmer, després d'haver-nos fet aquesta petita biografia laboral, ens confirma que i a duració mitja de les seves feines és de 2 ó 3 dies, el que fa que, al cap de l'any, hagi passat per moltes de cases. Abans de començar la feina, es visita la casa en qüestió mirant les dificultats i fent un pressupost aproximat. Només de després d'haver fet aquest petit estudi, és quan es posa a pintar-la.

Com home experimentat en aquestes qüestions, vol fer arribar als lectors un parell de consells: Amb la decoració de la casa, diu, per ser la dona la que hi està més hores, és millor que sigui ella la que trii els colors. Per aquest motiu, els nins han de ser una mica protagonistes a l'hora de triar la decoració de la seva habitació, així, com que és una cosa feta, en part, per ells, s'hi troben més a gust.

Com a pintor s'inclina més per una bona fei

na de pintura que per un emblanquinat, ja que, a la llarga, durà més. A part de que ja van quedant molt poques persones que siguin bones emblanquinadores.

Ens assegura que quan ell va començar a fer feina, el 95 % de les cases de Calvià estaven emblanquinades, i ara estan pintades el mateix nombre.

En Toni vol acabar aquest petit diàleg afirmant que té el propòsit de montar una cooperativa de pintors, amb els mateixos al·lots que fan feina amb ell, i espera poder fer-ho passat un mig any, per la qual cosa, ja està estudiant la seva organització.

Pensem que, realment, és una bona idea.

*Felices
Navidades*

A. PALMER

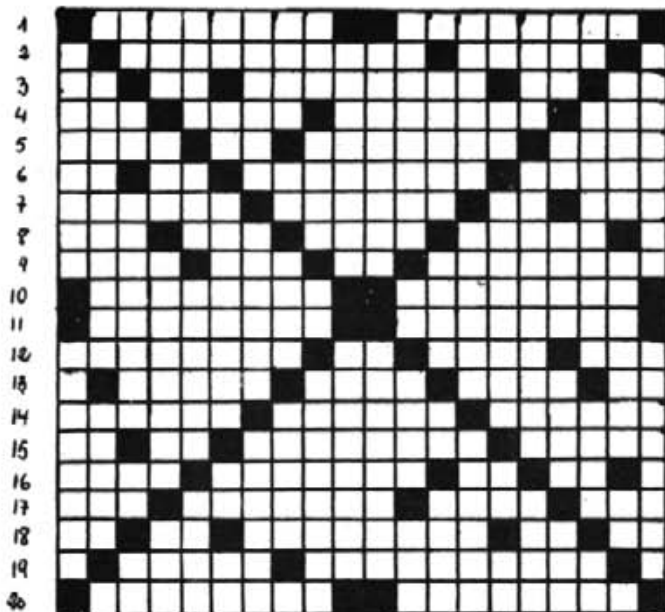
PINTOR - DECORADOR

Es Serral, 36

CALVIÀ 67 04 73

A 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

HORIZONTALES

1.-Hablas mal de una persona, la injurias. Ley de Moisés. 2.-Vocal. Imaginativo, cuentista. Decreto del zar. Cincuenta. 3.-Dativo de pronombre de 3ª persona. Reflexivo. Hiciera soldadas. Al revés, pronombre posesivo de 3ª persona. Nota musical. 4.-A falta de una letra, mamífero felino americano. Catedrales. Encargado de cumplir un testamento. Del verbo caer. 5.-Burla, escarnio. Proposición. Quebrantamiento de la ley, plural. Con falta ortográfica, mueca, gesto. 6.-Cuarenta y nueve. Al revés, nota musical. Averguenzas, turbas. Sirve para leer. 7.-Mamífero carnívoro de piel muy apreciada. Techar, stildar. Pronombre posesivo. Al revés, pasa la vista por un escrito. 8.-Letras de tamí. Subo el ancla. Confusión. Olor desagradable. Vocal. 9.-Acción efecto de oír, al revés. Pseudo capital. Siglas famosas del Tercer Reich. De color amarillo verdoso, al revés y en plural. 10.-Muy malvado, en plural. Terminar una cosa. 11.-Esquadrar el cráneo. Figurado, pusiera argumentos en contra. 12.-Letras diversas. Vocales. Aca, agorra. En mallorquina, mame, habilidad. 13.-Vocal. Letras. Mil sescientos uno. Mado, destino. Consonantes. 14.-Llamó en una cumbre. Mueca de la piedad. Letras de daltos. 15.-Al revés, mudo. Dios egipcio. Mota de la patata. Al revés, varano. 16.-Caneña. Balones. Pronombre personal. Artículo, al revés. Consonante. 17.-Membre de letra. Aficionado a la casa. Acto de tipear. De esa manera. 18.-Lengua provenzal. Vocal repetida. Letras diversas. Vocales. Nota musical. 19.-Consonante. Avestrus empuja, al revés. Ordenar por clases. Consonante. 20.-Dignidad de prior. Alabrarías.

VERTICALES

1.-Metal maleable y ligero. Sencio que cambia de color. 2.-Consonante. Rememoración. Clavicular, al revés. Consonante. 3.-Virtud teológica, al revés. Nota musical, al revés. Entre las rías hilos para formar telas. Reflexivo. Patria de un personaje bíblico. 4.-Apéndice de santa, al revés. Parte del río próxima al mar, al revés. Falta al respeto. Loca, al revés. 5.-Membre de mujer. Mál dos. Separa, aleje. De pelo blanco. 6.-Consonantes. Vocal repetida. Lengua salobre, al revés. Repetido, vos familiar. Dios egipcio, al revés. 7.-Membre de mujer. Empelas la orina. Pie de algunos animales. 8.-Inesigible, al revés. Consonantes. Letras de alce. Herramienta usada en la construcción, plural. Consonante. 9.-Flor heráldica, al revés. Remada hacia atrás. Consonantes. Meticuloso, que sigue un método. 10.-Atacado y robado en despojado, al revés. Medias de lana que llegan hasta la cintura, al revés. 11.-Imprimidos con el sello. Cercaría, ponerla coto. 12.-Naturales de la región de Moab, del antiguo Israel. Dios egipcio. Personaje femenino del Tenorio. Consonantes. 13.-Vocal. Rosdoras, al revés. Onomatopeya de rotura de algo, al revés. Nota musical, al revés. Conjunto de tres. 14.-Naturales de una nación europea. Setas. Rapa la barba, al revés. 15.-Negación, al revés. 16.-Negación, al revés. Existe. Al revés y en sentido figurado, ligones, aficionados al ligue. Novecientos noventa y nueve. Marchar. 17.-Vocales. Acto de frotar dos cosas entre sí. Letras. 18.-Consonante repetida. Nota musical. Adorne. Rencor. Vocal repetida. 19.-Dativo o acusativo de procerbre. Cubierta, tape. Elevada. Consonantes. 20.-Vocal. Tierra inculta, seco, al revés. Juego de naipes francés, en plural. Siglas comerciales. Vocal. 20.-Relativo a la colonia. Transportarías.

SOLUCIONES AL NÚMERO ANTERIOR

Horizontales: 1.-Tapa. Las. 2.-Abacos. Tajo. 3.-Legos. Motos. 4.-Das. Salida. 5.-Rapas. No. 6.-S. Secos. 7.-En. Rascar. 8.-Amores. Bar. 9.-Movet. Riser. 10.-Giles. Senalo. 11.-Sal. Assen. **Verticales:** 1.-Tal. Amos. 2.-Abad. Sémola. 3.-Pagar. Rival. 4.-Acosas. Red. 5.-Os. Pared. 6.-S. Secos. 7.-Rases. Ra. 8.-Tal. Sahina. 9.-Letir. Rases. 10.-Ajudas. Nala. 11.-Sosa. Ron.

Droguería y Ferretería
CALVIA
MAYOR. 49 TELF. 67 01 61

JUAN SALVA

calvià

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

"la Caixa" ✳
a les escoles

LES DOTZE VAN TOCANT

tradicional catalana
harm. R. Tomàs

I
II
III

Ning, ning, ning, ning.

1. Les
2. La
3. Jo.

Ning nang ning nang ning nang ning nang nang

dot - ze van to - cant, ja's nat el Déu Infant fill de Ma -
cel es es tre - llat, el mon es tot gla - cat, ne va ven -
Ma re lei fi - let, es - tan tots morts de fred i el vell tre -
sep a poc a poc, en - cen a llum gran per els àngels

nang nang nang nang nang nang nang nang ja's

ri - a, ja's nat el Déu Infant fill de Ma - ri -
te - ja, el mon es tot gla - cat, ne va ven -
mo - ja, es - tan tots morts de fred i el vell tre -
can - ten, en - cen a llum gran per els àngels can -

nat el Déu In - fant fill de Ma - ri - a, ja's nat el Déu in -
mon es tot gla - cat, ne va ven - te - ja, el mon es tot gla -
tan tots morts de fred i el vell tre - mo - ja, es - tan tots morts de
cen a llum gran per els àngels can - ten, en - cen a llum gran

a fill de Ma - ri - a, ja's nat el Déu in -
ja, ne va ven - te - ja, el mon es tot gla -
tu, el vell tre - mo - ja, es - tan tots morts de
ten, els àngels can - ten.

junt, fill de Ma - ri - a, ja's nat el Déu in -
nat, ne va ven - te - ja, el mon es tot gla -
fred, el vell tre - mo - ja, es - tan tots morts de
joc, els àngels can - ten.

FUM, FUM, FUM !

tradicional catalana
harm. O. Martorell

Amb alegria

A vint-i-cinc de de-sem-bre:
A lla dalt de la mun-ta-nya:
Qui en di-rà més gran men-ti-da: fum, fum
A vint-i-cinc de de-sem-bre:
Déu ens don-gui San-tes Fes-tes:

Ha nas-cut un mi-nyo-net ros i blan-
Si n'hi ha dos pas-to-rets a-bri-ga-
fum! fum! Ja en res-pon el ma-jo-ral, el gran ta-
es el di-a de Na-dal molt prin-ci-
en temps de fred i ca-lor i molt mi-

-quet, ros i blan-quet! Fill de la Ver-ge Ma-
-dels, a-bri-ga-dets, amb la pell i la sa-
-bai, el gran ta-bal: -Ja en fa-ré deu mil gam-
-pal, molt prin-ci-pal, quan s'a-ca-bin les ma-
-llor, i molt mi-llor, fent-ne de Je-sús me-

ri - a, n'es nat en u-naes-ta-bli-a:
-marra, men genous i bu-ti-far-ra:
-ba-des en un salt lo-les ple-ga-des fum, fum, fum!
-ti-nes ja-rem bones res-to-li-nes:
-mò-ria per-qu'ens vul-gui dalt la glò-ria:

